

**SIAMISASI MASYARAKAT MELAYU DI
SELATAN THAILAND : SATU KAJIAN DI
KAMPUNG DUKU, DAERAH BACHOK,
WILAYAH NARATHIWAS.**

NIK ABDUL RAKID HAJI NIK HASSAN

**DISERTASI DIKEMUKAN
KEPADA AKADEMI PENGAJIAN MELAYU
UNTUK MENDAPATKAN
IJAZAH SARJANA PENGAJIAN MELAYU**

**AKADEMI PENGAJIAN MELAYU
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

2003

Perpustakaan Universiti Malaya

A511904522

Perakaun

Saya seperti nama dibawah, mengaku bahawa Disertasi ini merupakan hasil usaha saya sendiri. Kecuali bahan-bahan atau petikan yang dinyatakan sumbernya.

Tandatangan

Nama : NIK ABDUL RAKID HAJI NIK HASSAN

Tarikh : 18 FEBRUARI 2004

Untuk Ibu dan Bapaku

Almarhumah Hajjah Hamidah Binti Haji Mohammed Serujiddin

Almarhum Haji Nik Hassan Bin Nik Mohammad

Perkuburan Islam Kampung Geting,
Pengkalan Kubur, Negeri Kelantan Darulnaim.

Abstrak

Selatan Thailand merangkumi 14 wilayah setiap wilayah terdapat penduduk Melayu. Walaupun begitu majoriti penduduk Melayu mendiami 5 wilayah yang bersempadan dengan Malaysia. Kerana penduduk Melayu dengan penduduk majoriti negara tersebut mempunyai latarbelakang sejarah, bahasa dan kebudayaan yang berlainan, dengan itu pihak kerajaan Thailand telah menjalankan dasar Siamisasi ke atas masyarakat Melayu untuk mengurangkan jarak perbezaan di antara kedua-dua masyarakat tersebut.

Dalam penyelidikan tentang keberkesanan dasar Siamisasi tersebut, Kampung Duku sebuah perkampungan masyarakat Melayu yang terletak dalam Daerah Bachok, Wilayah Narathiwat menjadi kampung pilihan. Keberkesanan dasar Siamisasi ke atas Kampung Duku dapatlah menggambarkan keberkesanan dasar tersebut ke atas masyarakat Melayu secara umum di Selatan Thailand, baik dari segi perubahan pendidikan tradisional kepada pendidikan kurikulum kerajaan, penerimaan perkataan bahasa Thai ke dalam pertuturan harian, penerimaan pemikiran kesiaman ke dalam jiwaraga, perubahan pemerintahan, perubahan sosial, penerimaan kesenian budaya Thai dan sebagainya. Di samping itu kita dapat melihat keruntuhan institusi raja Melayu dan institusi agama di kampung tersebut.

Penyelidikan ini memaparkan penerimaan masyarakat Melayu di Kampung Duku terhadap dasar Siamisasi, baik secara langsung mahupun tidak langsung. Penyelidikan ini ditumpukan semenjak wilayah-wilayah Melayu di Selatan Thailand diserapkan ke dalam negara tersebut sehingga sekarang.

Abstract

Southern Thailand covers 14 provinces and Malay communities exist in each province. However, the Malays formed the majority in 5 of the southern provinces bordering Malaysia. Since the Malay community had a different historical, language and cultural background from the majority of the Siam people, the Thai Government had implemented the Siamisation policy on the Malay community to narrow the gap between the two.

In this research, Kampung Duku, Bachok District, Narathiwat Province was selected as a sample to appraise the impact of the Siamisation policy. The impact of this village can be seen the impact in the field of traditional education, acceptance of Thai words in their daily communication, Siamese way of life, political thoughts, administrative structure, ect. Beside that we can see the fall of Malay raja institution and religion institution in that village.

This research shows that the Malay community as in Kampung Duku accepted these policy. This research analyse the acceptance of Malay community since the very beginning of Malay majority provinces in Southern Thailand was integrated into Thai Kingdom up to present.

Penghargaan

Bersyukur saya ke hadrat Illahi kerana dengan berkat limpah kurnia-Nya, akhirnya dapat juga saya menyempurnakan penulisan disertasi ini. Bukan sedikit halangan dan kesulitan yang telah saya lalui. Lebih-lebih lagi semasa dalam penyelidikan ini ibu saya, Almarhumah Hajjah Hamidah Binti Haji Mohammed Serujiddin telah mengalami Strok pada 5hb. Februari 2001, akhirnya ibu telah meninggal dunia pada 15 hb. Februari 2003 di Hospital Universiti Sains Malaysia, Kampus Kesihatan, Kubang Kerian, Kelantan Darulnaim. Dalam masa 2 tahun tersebut membuat saya hampir putus semangat, tetapi dengan berpegang konsep “ *Melayu Boleh* ” dan “ *Saya Boleh* ” dapat juga saya menyempurnakannya.

Di sini saya ingin merakamkan penghargaan yang tidak terhingga kepada Prof. Dr. Norazit Selat selaku penyelia yang telah banyak memberi bimbingan dan tunjuk ajar kepada saya sepanjang penyelidikan ini. Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada Prof. Madya Dr. Azhar Bin Haji Harun dari Fakulti Ekonomi dan Pentadbiran, Universiti Malaya yang telah memberi laluan kepada saya sehingga terbuka pintu hati untuk menuntut di Universiti Malaya, seterusnya Sdr. Nik Adib Bin Nik Jaafar, Setiausaha Hakim Mahkamah Tinggi Malaya, Kota Bharu, Kelantan yang telah membuat pengesahan terhadap dokumen saya. Begitu juga dengan Tan Sri Dato' Prof. Emeritus (Dr.) Ismail Hussein dan GAPENA yang telah memberi peluang kepada saya untuk menyertai beberapa seminar dan rombongannya supaya saya

dapat mengenali Dunia Melayu dengan lebih dekat lagi. Tidak lupa jutaan terima kasih kepada Prof. Dato' Dr. Abdullah Zakaria Bin Ghazali dari Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera, Universiti Malaya dan Prof. Dato' Dr. Abu Hassan Bin Mohd. Sham dari Jabatan Sastera, Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya yang juga memberi peluang kepada saya untuk menyertai rombongannya ke seluruh Selatan Thailand supaya saya dapat mengenali Selatan Thailand dengan lebih dekat lagi.

Juga tidak lupa rakaman jutaan terima kasih saya kepada Puan Hajjah Faridah Binti Mad Nor, B.A. (Hons.) lulusan dari Universiti Malaya pada tahun 1980, kini Ketua Jabatan Bahasa di Sekolah Menengah Mahmud Mahyiddin yang telah meluangkan masa bersusah payah menyemak disertasi ini dan suaminya, Haji Rosdy Bin Abdul Rahman, B.A. (Hons.) juga lulusan dari Universiti Malaya pada tahun 1980 yang telah memberi sokongan kepada saya. Akhir sekali tidak lupa jutaan terima kasih kepada Puan Radziah Binti Abu Nor dan semua kakitangan Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya yang sentiasa memberi bantuan dalam segala urusan sepanjang penulisan disertasi ini. Serta beberapa nama yang tidak dapat disebutkan di sini. Tanpa bantuan dan sokongan mereka, tidak mungkin disertasi ini dapat saya siapkan.

Terima Kasih.

Kandungan	Muka
Singkatan	v
Senarai jadual	vi
Senarai rajah	vii
Senarai peta	viii
Senarai foto	ix

BAB I : PENDAHULUAN

Pengenalan kajian	1
Rangka Teori	3
Penyelidikan yang berkaitan dengan kajian	8
Objektif kajian	12
Metodoloji kajian	13
Hipotesis	14

BAB II : LATARBELAKANG SEJARAH DAN MASYARAKAT

MELAYU

Latarbelakang Sejarah	16
Kerajaan Melayu Tambralingga	17
Kerajaan Melayu Langkasuka	20
Inskripsi Raja Ramkhamhaeng : Satu penilaian baru terhadap sejarah Semenanjung Tanah Melayu	23
Kemasukan Islam di Selatan Thailand	28
Kerajaan Melayu Senggora	33
Hubungan kerajaan Melayu Patani dengan Sukhothai dan Ayudhya	36

Ayudhya Ibu kota Siam : 15 hari di bawah kuasa Raja Melayu	39
Patani dibahagi-bahagikan	41
Negeri Sai dan Daerah Bachok	49
Pentadbiran pemerintahan Thailand	54
Wilayah Narathiwas	58
Bahasa Melayu	69
Penduduk Melayu	72
Pembuka Kampung Duku dan Raja Daerah	74
Nama Kampung Duku	78
Kampung Duku sebagai pusat penyebaran agama	79
Geografi Kampung Duku	84
Kampung Duku dan kawasannya	89
Penduduk Kampung Duku	98
Pendidikan penduduk Kampung Duku	101

BAB III : DASAR DAN PROSES SIAMISASI MASYARAKAT

MELAYU

Dasar Siamisasi melalui pendidikan umum	104
Dasar Siamisasi melalui pendidikan TADIKA	119
Dasar Siamisasi melalui Jabatan Pendidikan Luar Sekolah	121
Dasar Siamisasi melalui perubahan sekolah agama	125
Dasar Siamisasi melalui Thai Custom Decree atau Thai Rattaniyom	129
Dasar Siamisasi melalui pentadbiran pemerintahan	136
Dasar Siamisasi melalui kehakiman	142
Dasar Siamisasi melalui pemindahan dan penempatan penduduk	146
Dasar Siamisasi melalui media massa	150

BAB IV : KESAN TERHADAP PENDIDIKAN, PEMIKIRAN DAN BAHASA

Sejarah pondok tradisional	180
Perubahan pengajian dari sistem pondok tradisional kepada pendidikan kerajaan	184
Keadaan sekitar Sekolah Agama Siritham Wittaya	199
Sejarah penubuhan Sekolah Rendah Ban Duku	205
Keadaan sekitar Sekolah Rendah Ban Duku	207
Pakaian pelajar-pelajar di Sekolah Rendah Ban Duku	211
Pandangan masyarakat Melayu terhadap pendidikan agama dan pendidikan formal	223
Kesan terhadap penggunaan bahasa Melayu	225

BAB V : KESAN TERHADAP POLITIK DAN SOSIAL

Kesan dari dasar Siamisasi terhadap pentadbiran	231
Kesan dari dasar Siamisasi terhadap politik	
Politik melalui pemilihan raya	238
Politik melalui pertubuhan pemisah	246
Penempatan kuil Budha di dalam Kampung Duku	250
Kesan dari dasar Siamisasi perkahwinan campur	253
Strafikasi sosial dan perubahannya di Kampung Duku	259
Kesan terhadap penggunaan nama dan nama famili (Baka)	261

BAB VI : KESAN TERHADAP KESENIAN BUDAYA

Dikir barat	265
Ronggeng	269
Sandiwara	271
Wayang kulit	273
Wayang orang	276
Main puteri	278
Mak Yong dan Menora	281
Makanan	284
Seni mempertahankan diri	288
Upacara Diraja di Kampung Duku	289
Hari keagamaan penduduk keturunan Thai	290
Permainan kanak-kanak	292

BAB VII : KESIMPULAN	294
-----------------------------	-----

LAMPIRAN	300
-----------------	-----

BIBLIOGRAFI	323
--------------------	-----

Singkatan

API	Angkata Patani Insaf
BERSATU	Barisan Bersatu Kemerdekaan Patani
BIPP	Barisan Islam Pembebasan Patani
BNPP	Barisan Nasional Pembebasan Patani
BRN	Barisan Revolusi Nasional Patani
GAMPAR	Gabungan Melayu Patani Raya
GAPENA	Gabungan Persatuan Penulis Nasional Malaysia
GMIP	Gerakan Majahidin Islam Patani
IAIN	Institut Agama Islam Negeri
IDB	Islamic Development Bank
JMBRAS	Journal of Malayan Branch of The Royal Asiatic Society
NGO	Non-Government Organisation
Oo. Bo. Cho.	Ongkan Borihan Suan Changwad
Oo. Bo. To.	Ongkan Borihan Suan Tambon
Oo. So.	Assasamak Raksa Dindaen
PULO	Pattani United Liberation Organisation
R. S.	Rattanakosin Sakkaraj
So. Oo. Bo. To.	Ongkan Borihan Suan Changwad Chaidan Pak Tai
TADIKA	Taman Didikan Kanak-Kanak
UNAS	Universitas Nasional

Senarai Jadual

	Tajuk	Muka
Jadual 1.	Mata wang negeri-negeri Melayu Patani	50
Jadual 2.	Jumlah penduduk Muslim mengikut kawasan pada tahun 1989	67
Jadual 3.	Jumlah penduduk Muslim di Selatan Thailand	67
Jadual 4.	Jumlah penduduk di Daerah Bachok pada tahun 2000	68
Jadual 5.	Pendapatan penduduk Muslim	88
Jadual 6.	Jumlah pelajar-pelajar di sekolah kerajaan dan swasta dalam Monthon Patani pada tahun 1922	112
Jadual 7.	Jumlah pelajar-pelajar sekolah kerajaan dalam Daerah Bachok	118
Jadual 8.	Jumlah pelajar-pelajar TADIKA di Wilayah Narathiwat	121
Jadual 9.	Jumlah penduduk keturunan Melayu dan Thai	148
Jadual 10.	Perbandingan markah sekolah dengan markah purata di peringkat wilayah dan kawasan	189
Jadual 11.	Mata pelajaran di pondok tradisional	190
Jadual 12.	Nama-nama kitab dan pengarang kitab tradisional	191
Jadual 13.	Kurikulum kerajaan peringkat Ibtida'iyah	195
Jadual 14.	Kurikulum kerajaan peringkat Mutawasitah	196
Jadual 15.	Kurikulum kerajaan peringkat Sanawiyah	197
Jadual 16.	Soal-selidik terhadap pelajar-pelajar di Sekolah Agama Siritham Wittaya	201
Jadual 17.	Mata pelajaran di Sekolah Rendah Ban Duku	213
Jadual 18.	Jumlah masa pembelajaran di Sekolah Rendah Ban Duku	214
Jadual 19.	Soal-selidik terhadap guru-guru Melayu dalam Daerah Bachok	215
Jadual 20.	Senarai kata-kata bahasa Thai dalam pertuturan harian	226

Senarai Rajah

	Tajuk	Muka
Rajah 1.	Struktur perubahan negeri Patani	65
Rajah 2.	Struktur bahagian pentadbiran kawasan	66
Rajah 3.	Struktur pentadbiran Sekolah Agama Siritham Wittaya	198
Rajah 4.	Struktur pentadbiran Sekolah Rendah Ban Duku	212
Rajah 5.	Struktur pemecahan Kampung Duku	238

Senarai Peta

	Tajuk	Muka
Peta 1.	Selatan Thailand	18
Peta 2.	Kawasan kesan Kota Raja Sai di Jeringa	48
Peta 3.	Wilayah Narathiwat	62
Peta 4.	Daerah Bachok	63
Peta 5.	Kawasan Kampung Duku	64
Peta 6.	Kawasan Kota Raja Daerah Bachok	75

Senarai Foto

	Tajuk	Muka
Foto 1.	Mata wang negeri-negeri Melayu Patani	52
Foto 2.	Poster Majlis Perbandaran Songkhla	132
Foto 3.	Poster Malam Kesusasteraan Melayu	167
Foto 4.	Rumah Tuan Guru Haji Mohd. Tahir atau Tok Duku	183